

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу

Боровик Світлани Сергіївни

«Організація ефективного функціонування пасажирського флоту в різних умовах експлуатації»,

подану на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю 05.22.20 — експлуатація та ремонт засобів транспорту

Актуальність теми дисертації.

Для забезпечення оптимальних умов розвитку складної транспортної та туристичної систем у великих мегаполісах, розташованих на великих річках та прибережних зонах, а також можливості ефективного функціонування регіонального пасажирського повідомлення необхідна якісна організація експлуатації пасажирського флоту. Серед позитивних аспектів розвитку водного пасажирського флоту є такі як: підвищення безпеки руху, зниження дорожньо-транспортної аварійності і перевантаженості транспортних комунікацій, підвищення загальної пропускної здатності транспортної мережі. На даний час потенціал пасажирського судноплавства в Україні є невикористаний, а флот знаходиться у стані морального та технічного зносу. Актуальність теми дослідження обумовлюється необхідністю збагачення теоретичної бази для процесів прийняття адекватних сучасним умовам рішень з оцінки та розвитку виробничої діяльності пасажирського флоту; обмеженістю ресурсів для розвитку та оновлення пасажирського флоту у багатьох судноплавних та туристичних компаніях; необхідністю створенням основ підвищення ефективності функціонування пасажирського флоту, що призведе до розвитку галузі та забезпечення потенціалу для реальної конкуренції з наземними видами транспорту.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота виконана відповідно до Національної транспортної стратегії України на період до 2030 р., затвердженої розпорядженням КМУ № 430-р від 30 травня 2018 р.; Постанови КМУ №942 від 06.09.2016 р. «Про затвердження переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень на період до 2020 року»; Постанови КМУ №1307 від 07.10.2009 р. «Про затвердження Морської доктрини України на період до 2035 р.». Результати дисертаційної роботи використовувались у кафедральних та держбюджетних науково-дослідних темах: «Організація транспортного процесу та управління роботою флоту на міжнародному ринку судноплавства» (№ ДР 0115U003601), «Проблеми розвитку морського транспорту і туризму» (№ ДР 0118U004692).

Ступень обґрунтованості наукових положень, висновків, рекомендацій.

Обґрунтованість запропонованих науково-методичних положень підтверджується логічністю обраних методів дослідження системним

Одеський національний морський університет		
Вхідний №	284/к-19	
№	03	2021 р.

підходом до аналізу та вирішення поставлених в роботі задач. Одержані результати добре узгоджуються з даними раніше проведених досліджень за тематикою, близької до представленої в дисертації.

Достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій підтверджується:

- коректним використанням науково-методичного і математичного інструментарію;

- апробацією результатів дослідження на науково-практичних конференціях;

- публікацією результатів дослідження в фахових виданнях, які індексуються в міжнародних наукометричних базах, рекомендованих МОН України та передбачають обов'язкове незалежне рецензування, що гарантує об'єктивність оцінки якості, достовірності та адекватності представлених матеріалів і наведених в них результатів.

Вищесказане дозволяє стверджувати про обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, що містяться у дисертації.

Наукова новизна результатів дослідження.

Наукова новизна дисертаційної роботи викладена досить конкретно та системно. Найбільш важливими результатами дослідження насамперед вважаються такі:

Вперше представлена імітаційна модель оцінки ефективності функціонування пасажирського флоту та прийняття рішень щодо можливостей освоєння нових маршрутів, необхідності залучення суден на орендних умовах та/або в модернізації суден і ефективності функціонування власного та орендованого флоту в порівнянні з флотом конкурентів.

Вперше розроблено комплекс математичних моделей, якій дозволяє оцінити співвідношення виробничих можливостей пасажирського флоту і об'єму транспортної роботи; оцінити ефективність експлуатації наявного тоннажу на регіональному ринку пасажирських перевезень; визначити кількість та типи суден, що необхідно орендувати для укріплення та розширення позицій судновласника в заданому регіоні; визначити судна, для яких необхідно вирішити питання про передачу в оренду або зміни регіону в якому вони експлуатуються.

Вдосконалено математичну модель динамічного програмування по оптимальному розподілу засобів судновласника між групами робіт по модернізації. Також вдосконалено метод експертної оцінки стану пасажирського флоту і напрямків його модернізації.

Набули подальшого розвитку: класифікація пасажирських маршрутів, що відображає сучасні умови експлуатації пасажирського флоту та дозволяє врахувати вимоги до техніко-експлуатаційних характеристик флоту в залежності від особливостей заданого маршруту; методика розробки та вибору оптимального маршруту руху пасажирських суден, що базується на критерії оптимальності, в якості якого виступає зворотна величина від експертної оцінки привабливості включення портів в схему руху; дослідження границь

ефективності експлуатації пасажирських суден.

Теоретична та практична цінність дисертації.

Результати дисертаційної роботи мають практичне значення та призначені для використання в діяльності підприємств транспортної та туристичної галузей з метою підвищення ефективності експлуатації пасажирського флоту.

Використовуючи комплекс моделей з оцінки ефективності пасажирського флоту судновласник одержує інструмент, що дозволяє сформулювати проект рішень з підвищення ефективності функціонування флоту. Математична модель розподілу засобів судновласника між групами робіт по модернізації сприяє прийняттю рішень щодо модернізації технічних систем судна, а не тільки каютних та громадських приміщень. Методика розробки та вибору оптимального маршруту дозволяє побудувати маршрут привабливий як для судновласника, так і для пасажирів, що в свою чергу дозволить збільшити завантаження флоту. Дослідження границь ефективності флоту дозволяє встановити оптимальну пасажиромісткість судна для експлуатації на заданому маршруті, а також кількість пасажирів, яких необхідно залучити до перевезень.

Практична та теоретична значимість дисертаційної роботи підтверджується актами впровадження в навчальний процес ОНМУ та практичну діяльність таких компаній як ПрАТ «Українське Дунайське пароплавство», ТОВ Вилкове-Тур, Група Компаній Інфлот круїз енд Феррі Україна.

Представлення основних наукових результатів в опублікованих роботах.

Основні результати дисертаційної роботи викладено у 24 наукових роботах. До їх складу входять 5 робіт у спеціалізованих виданнях, рекомендованих Міністерством освіти і науки України, в тому числі 1 праця, що індексується у Scopus; 3 роботи у збірниках, що індексуються у наукометричних базах BASE, Index Copernicus, РИНЦ, ResearchBib, DOAJ, WorldCat, EBSCO, Directory Indexing of International Research Journals, DRJI, Ulrich's Periodicals Director, DRIVER, Open Access Articles; 2 роботи в наукових виданнях України; 1 робота у науковому періодичному виданні Німеччини; 6 робіт в колективних монографіях; 10 робіт у збірниках наукових праць, які були представлені, обговорені й одержали схвалення на Міжнародних і Всеукраїнських науково-практичних конференціях.

Оцінка оформлення дисертації та змісту автореферату.

Дисертаційна робота складається з анотацій, викладених двома мовами, змісту, вступу, переліку умовних позначень, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Повний обсяг дисертації становить 215 с., з яких основний текст займає 130 с., список використаних джерел включає 165 найменувань, ілюстрована частина включає 11 рисунків і 15 таблиць. Мова і стиль викладання чітко висвітлюють одержані науково-практичні результати, визначені метою дослідження.

Матеріали дисертаційної роботи і автореферату викладено логічно, послідовно і зрозуміло та оформлено відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» та вимогам ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення».

Автореферат дисертації цілком відображає зміст дисертаційної роботи.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації.

Поряд із загальною позитивною оцінкою дисертаційної роботи потрібно відзначити наявність у ній окремих зауважень, які потребують додаткової аргументації:

1. Пасажирські судна, в першу чергу їх конструктивні особливості, будуються орієнтуючись на регіон їх подальшого використання. З цієї позиції в розділ 1.2 варто було б додати більш детальну характеристику суден з точки зору їх майбутньої роботи (наприклад, місцеве повідомлення, прибережне, міське, приміське, міжнародне і т.д.)

2. Блок 20 імітаційної моделі оцінки ефективності та розвитку виробничої діяльності пасажирського флоту (рис. 2.2), не набув свого розвитку, характеристики і рекомендацій в подальшому матеріалі роботи.

3. Не зустрічає нашого розуміння позначення круїзних пасажирів на стор. 74 у вигляді пасажиропотоку.

4. При вирішенні завдання з розподілу сукупностей суден власного, орендованого і конкуруючого флоту виникає питання про наявність та якість інформації, пов'язаної з визначенням їх результативних показників при розглянутих умовах роботи. На це слід було звернути увагу автору і дати відповідні рекомендації щодо їх формування.

5. Відомо, що круїзний ринок, окремі його секції і регіони, визначають вимоги до будівництва суден відповідного типу і комфортабельності. Отже, на осяжний період часу судна повинні відповідати умовам їх експлуатації. На запитання, коли і в якому обсязі проводити модернізацію, автор не дає відповіді.

6. Рис. 3.3 на стор. 135 характеризує співвідношення попиту і пропозиції в різні сезони. Наведені залежності виглядали би більш переконливими, якщо крім загальних тенденцій, автор вказав би їх функціональний вираз.

Загальний висновок.

Слід підкреслити, що зазначені зауваження та дискусійні положення ніякою мірою не знижують загальну наукову та прикладну цінність представленої до захисту дисертаційної роботи. Представлені результати дослідження є науково обґрунтованими, мають наукову новизну і практичне значення.

Дисертація Боровик С.С. «Організація ефективного функціонування пасажирського флоту в різних умовах експлуатації» являє собою завершену кваліфікаційну наукову працю, яка містить в собі результати дослідження, що

мають необхідне теоретичне обґрунтування, актуальність та достовірність і можуть бути застосовані у виробничій діяльності транспортних компаній.

Робота відповідає паспорту спеціальності 05.22.20 – експлуатація та ремонт засобів транспорту.

Текст автореферат повністю відповідає змісту дисертації.

На підставі наведеного вище вважаю, що дисертаційна робота «Організація ефективного функціонування пасажирського флоту в різних умовах експлуатації» та її результати за своєю структурою, змістом, наповненням та оформленням повністю відповідають п.п. 9, 11, 12, 13, 14 вимог «Порядку присудження наукових ступенів» затвердженого Постановою КМУ № 567 від 24 липня 2013 р. (із змінами), а її авторка Боровик Світлана Сергіївна заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю 05.22.20 – експлуатація та ремонт засобів транспорту.

Офіційний опонент:

доцент кафедри «Експлуатація суднових енергетичних установок»

Херсонської державної морської академії,
кандидат технічних наук, доцент

Микола БУЛГАКОВ

Підпис доцента Булгакова М.П. засвідчую

проректор з науково-педагогічної роботи

Херсонської державної морської академії,

кандидат технічних наук, професор

Андрій БЕНЬ